

„Hortobágyon kivirult az ibolya...”

„Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza”- írta Kodály Zoltán.

Amikor a Méliusz Könyvtárban terveztük egy pályázat keretében – mely a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok megvalósítása Debrecen-Nagymacs városrészén címet viseli – a Zenevarázs programsorozatot, vendég előadó hívása is szóba került. Bárdosi Ildikóra gondoltam, akit a korábbi években több fellépésen, a Motolla Egyesület alkalmain és népzenei táborokban hallottam, s tanulhattam tőle. Velünk együtt énekeltek a kislányaink is,

így egyre több közös élmény fűzött össze bennünket. Sokat beszélgettünk a kezdetekről, hogy honnan erednek az ő gyökerei.

„A hajdani Kis-Küküllő vármegye megyeszékhelyén születtem, Dicsőszentmártonban. Szüleim abban az időben éppen Csáváson tanítottak, a nagy zenei hagyománnyal rendelkező faluban, amelyet ma leginkább a dalárdájáról és a csávási zenekarról ismerünk. Ott is laktak, mert a rossz tömegközlekedés miatt nem lehetett az ingázást megoldani. Édesapám tréfásan mindig azt szokta mondani, hogy azért van nekem szép hangom, mert az a mondas járja Csáváson, hogy ott csak jó hangú emberek szülehetnek.

Apai nagyszüleimnél-a nyárárdmenti Kisgörgényben- sokszor megfordultam gyermekkoromban. 1914-es erdélyi gyűjtőútján Bartók Béla is útba ejtette ezt a települést, édesapám több felmenőjétől is gyűjtött egy pár dallamot. Nem talált túl

gazdag régi dallamrepertoárra, de abból a kevésből is kettőt alkalmasnak talált a közlésre. A 150 székely dallamot tartalmazó „Erdélyi magyarság” sorozatban „Népdalok” címmel megjelentetett első népzenei kötetükbe (1923) Kodály Zoltánnal közösen válogatták be a kisgörgényi Szalay Károly és Bárdosi Borbála dalait.

De még izgalmasabb dolog az, hogy nagyanyám egyik rokona, Szalai Borbála, aki kislánykorában énekelt Bartóknak egy pár gyermekjátékdalt (Most viszik, most viszik Danikáné lányát ;Hajlik a meggyfa), a legtovább életben talált Bartók adatközlők egyike, akivel Birinyi József 1995-ben egy filmet is készített. Közvetlenül a halála előtt nem sokkal, én is felkerestem „Biri nénnyémet”, de akkor már nem volt olyan állapotban, hogy tudott volna fogadni.

Apai nagyanyámnak szép hangja volt, ő tanította meg nekem titokban a magyar Himnusz is. Anyai dédapám református lelkész volt, ő is szeretett énekelni, nagyapám pedig öt hangszeren tudott autodidakta

módon játszani. A gyökerek megvoltak, csak használni kellett őket."

Ildikó a székelyudvarhelyi Tanítóképzőt követően – a rendszerváltás után – a Nyíregyházi Főiskola magyar és ének-zene szakán végzett. Később a Debreceni Egyetemen etnográfusi és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanári mesterképzési szakán okleveles népzene-tanári végzettséget szerzett. Ez utóbbi intézményben és a Nyíregyházi Művészeti Szakgimnáziumban népi éneket tanít. A Népművészet Ifjú Mestere címmel elismert énekes férjével, Molnár Miklós népzeneésszel együtt sokunkat örvendtetett már meg gyönyörű hangjával és muzsikájával. A szülőföldje környékén gyűjtött népdalokat műsoraiban és CD felvételeken hallhatjuk. Deák-Sárosi László ekképpen méltatja:

„Bárdosi Ildikó előadói stílusa a műfajban megszokottnál is közelebb engedi magához a hallgatót, mert rendkívül ter-

mészetes stílusban énekel. Saját hangszínével, magabiztos dallamhajlítási készségével, az átéltség intenzitásával és hitelességével, illetve kifogástalan ízlésével mindent elmond, pontosabban elénekel, ami e világon fontos és a szép által megragadható."

Népi kultúránk, népdalkincsünk megismertetése, átadása fiatal és idősebb generációknak egyaránt – ez a nemes feladat kíséri Ildikót évek óta. Akár a táncházak kicsinyeinek vagy zeneiskolás növendékeinek énekel, akár fiatal felnőtteket tanít a népi ének gazdag árnyalataira. Minden alkalommal igényesen, lelkiismeretesen, s olyan belülről fakadó hittel, amely hitelessé teszi őt hallgatói számára.

„Főiskolás koromban kezdtem tudatosan foglalkozni a magyar népdalok éneklésével, azóta járom ezt az utat, mely örömet, vigaszt, feltöltődést, küldetést jelent számomra. A színpad nagyon vonzott, de a tanításban meglelt örömöm is egyre inkább

erősödött. Most már tudom: át kell adnom a tudást, amit tapasztaltam, amit kaptam, amit megszereztem. Életfeladattá, életcélá vált az évek során.

Hogy mit tartogat még számomra az élet, nem tudhatom, de a hitben való erősödést, a Teremtővel való napi kapcsolatot, a nemzetemért való szolgálatot bizonyára, mert én a hangommal tudok szolgálni, Isten erejét őseink zenéjén keresztül közvetíteni."

Április végén a Hortobágy vidékének dalait hallhatták a nagymacsi gyülekezet tagjai és vendégei, akik Ráczné Veres Sára tiszteletes asszony hívására a vasárnap-i istentiszteletet követően – májusban és júniusban is – találkoznak, hogy Ildikó közelebb hozza számukra egy-egy tájegység kultúráját s a közös éneklés örömet. Hálásan köszönjük a szeretetet és a lehetőséget, mellyel fogadnak bennünket!

Hegyesiné Lázár Edit könyvtáros